

Barbara Łaska

Pomoc psychologiczno- pedagogiczna nie jest trudna

21 września 2023 r. - Dzień Otwarty

**w Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w Łodzi
w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi**

Główny cel udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej

- wspieranie potencjału rozwojowego ucznia,
- stwarzanie warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola, szkoły i placówki oraz w środowisku społecznym.

§ 2. 1. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach podstawowych, ponadpodstawowych oraz placówkach

Pomoc psychologiczno-pedagogicznej

rozpoznawanie

- indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia
- indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia
i czynników
środowiskowych
wpływających na funkcjonowanie ucznia

zaspokajanie

- indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów

PROCEDURA udzielania pomocy p-p
– wynika z przepisów prawa

Przepisy o udzielaniu pomocy p-p cel to poprawa funkcjonowania uczniów

określają mocne strony,
predyspozycje,
zainteresowania i
uzdolnienia uczniów

rozpoznają indywidualne potrzeby
rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości
psychofizyczne uczniów

Nauczyciele

podejmują działania sprzyjające
rozwojowi kompetencji oraz
potencjału uczniów

rozpoznają przyczyny
niepowodzeń edukacyjnych lub
trudności w funkcjonowaniu
uczniów, w tym bariery i
ograniczenia utrudniające
funkcjonowanie uczniów

współpracują z poradnią p-p w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym,
w szczególności w zakresie **oceny funkcjonowania uczniów oraz efektów działań**
podejmowanych w celu poprawy funkcjonowania ucznia oraz planowania dalszych
działań.

Przepisy o udzielaniu pomocy p-p

W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wychowawca, nauczyciele niezwłocznie udzielają uczniowi tej pomocy **w trakcie bieżącej pracy z uczniem**. Następnie w ramach współpracy nauczycieli i specjalistów – **w ramach działań zintegrowanych**.

Natomiast dyrektor szkoły we współpracy z wychowawcą ustala **formy** udzielania pomocy p-p, okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane (w ramach godzin zaplanowanych w arkuszu organizacji szkoły na dany rok szk.)

Jednocześnie dyrektor organizuje wspomaganie szkoły w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej **polegające na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań** mających **na celu poprawę jakości** udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Nauczyciele i specjaliści udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi **w formach** określonych w rozporządzeniu **oceniają efektywność udzielonej pomocy i formułują wnioski dotyczące dalszych działań** mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

W przypadku gdy z wniosków wynika, że mimo udzielanej uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole nie następuje poprawa funkcjonowania ucznia dyrektor szkoły, za zgodą rodziców ucznia, występuje do publicznej poradni p-p z wnioskiem o przeprowadzenie diagnozy i wskazanie sposobu rozwiązania problemu ucznia.

Przepisy o udzielaniu pomocy p-p

Nauczyciel, wychowawca

Udzielają pomocy p-p
**w trakcie bieżącej pracy
z uczniem**

Rozpoznanie
**Uczeń nie ma opinii,
orzeczenia**
Ocena efektywności
udzielanej pomocy

Nauczyciele, wychowawca
specjaliści

Udzielają pomocy p-p
**w ramach działań
zintegrowanych**

**Uczeń nie ma opinii,
orzeczenia**
Ocena efektywności udzielanej
pomocy

Specjaliści, wychowawca,
nauczyciele
**Decyzję podejmuje
dyrektor**

Udzielają pomocy
w form określonych
w przepisach
i informują o tym rodziców

**Uczeń nie ma opinii,
orzeczenia**
Ocena efektywności udzielanej
pomocy

Dyrektor szkoły składa
wniosek do dyrektora
poradni p-p
**szczegółowo wskazując
dotychczasowe działania
n-li w zakresie pomocy p-p**

Wniosek dot. **przeprowadzenia
w poradni p-p diagnozy i
wskazania sposobu rozwiązania
problemu ucznia**

Nauczyciele
realizacją zalecenia
zawarte w opinii,
orzeczeniu o potrzebie
kształcenia specjalnego

Trzy sposoby udzielania pomocy p-p w szkole uczniowi nieposiadającemu opinii lub orzeczenia

1. W trakcie bieżącej pracy nauczyciela z dzieckiem.
2. Poprzez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów.
3. **W formie**: zajęć specjalistycznych, dydaktyczno-wyrównawczych, rozwijających uzdolnienia i umiejętność uczenia się, zindywidualizowanej ścieżki kształcenia, porad i konsultacji, ...

Szkoła informuje rodziców

Uczniowi objętemu pomocą p-p **dostosowuje się wymagania edukacyjne**

1. Uczeń nie musi posiadać opinii lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego
2. Uczeń posiada opinię poradni
3. Uczeń posiada orzeczenie
4. Podstawą dostosowania wymagań edukacyjnych może być także zaświadczenie lekarskie

Dostosowania

- 1. Organizacji kształcenia** – zatrudnienie nauczyciela „wspierającego”, mniejsza liczba uczniów w klasie integracyjnej, liczba godzin rewalidacji, pomocy p-p, ...
- 2. Warunków nauki** - wydłużenie czasu na wykonanie zadania, wyznaczenie uczniowi miejsca w sali tak, aby nauczyciel mógł często kontrolować jego pracę, stosowanie wzmocnień pozytywnych, zindywidualizowanie pracy domowej tak, aby uczeń mógł ją samodzielnie wykonać,
- 3. Wymagań edukacyjnych**

Bardzo dobry	<p>Rozwiązuje zadania i wykonuje obliczenia, w których występują różne jednostki długości lub pola.</p> <p>Projektuje siatki prostopadłościanów z wykorzystaniem skali.</p>
Dobry	<p>Uzasadnia, że kwadrat jest prostokątem.</p> <p>Oblicza obwód i pole prostokąta, gdy boki wyrażone są różnymi jednostkami.</p> <p>Oblicza bok kwadratu o danym obwodzie.</p> <p>Zamienia jednostki pola z większych na mniejsze.</p> <p>Wskazuje punkty należące bądź nie należące do okręgu i koła.</p>
Dostateczny	<p>Rysuje prostokąty i kwadraty o podanych wymiarach.</p> <p>Kreśli przekątne prostokąta.</p> <p>Opisuje własności kwadratu i prostokąta.</p> <p>Porównuje boki prostokąta za pomocą cyrkla</p>
Dopuszczający	<p>Rozpoznaje prostokąty.</p> <p>Wskazuje boki prostokąta.</p> <p>Oblicza obwód prostokąta.</p> <p>Kreśli okręgi o wskazanym promieniu.</p>

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Art. 44b ust. 6 **Ocenianie** wewnątrzszkolne obejmuje:

formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych

Art. 44c ust. 2 Nauczyciel jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia

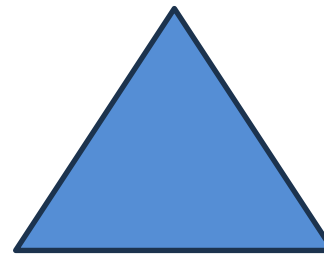
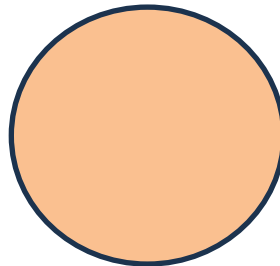
Art. 44c ust. 1 Nauczyciel jest obowiązany indywidualizować pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Art. 44b ust. 8 Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców, a w szkole policealnej - uczniów, o:

- 1) **wymaganiach edukacyjnych** niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych **śródrocznych i rocznych**, a w szkole policealnej - semestralnych, ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, **wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania**;
- 2) **sposobach sprawdzania osiągnięć** edukacyjnych uczniów;
- 3) **warunkach i trybie** otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej, a w szkole policealnej - semestralnej, **oceny** klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych - uczeń rozpoznaje prostokąt

1. W przestrzeni sali szkolnej.
2. Na kartce, na której są narysowane różne płaskie figury geometryczne.
3. Na kartce, na której są narysowane cztery różne płaskie figury geometryczne.
4. Na kartce, na której są narysowane dwie różne płaskie figury geometryczne.
5. Na kartce, na której są narysowane dwie różne płaskie figury geometryczne, a wcześniej nauczyciel pokazuje uczniowi prostokąt (wykonanie zadania z pomocą nauczyciela)

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Szkoła oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.

Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się.

Wybór form indywidualizacji nauczania powinien wynikać z rozpoznania potencjału każdego ucznia. **Jeśli nauczyciel pozwoli uczniowi na osiągnięcie sukcesu na miarę jego możliwości, wówczas ma on szansę na rozwój ogólny i edukacyjny.**

Zatem nauczyciel powinien tak dobierać zadania, aby z jednej strony nie przerastały one możliwości ucznia (uniemożliwiały osiągnięcie sukcesu), a z drugiej nie powodowały obniżenia motywacji do radzenia sobie z wyzwaniami.

Specjaliści w poradni p-p

- Specjaliści przyjmą w poradni 1000 dzieci w roku szkolnym zamiast 2000.
- Skróci się czas oczekiwania dziecka na wizytę w poradni.
- Dzieci „skierowane” do poradni przez dyrektora szkoły, będą objęte w poradni specjalistycznymi zajęciami.
- Poradnia będzie organizowała coraz więcej zajęć terapeutycznych, zamiast diagnostycznych.
- **Specjaliści z poradni będą mieli czas na kompleksowe wsparcie nauczyciela w przypadku rozpoznania, że uczeń potrzebuje pomocy p-p.**

Co ułatwia, a właściwie umożliwia udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

1. Współpraca nauczycieli i korzystanie ze wsparcia, specjalistów i instytucji działających na rzecz oświaty.
2. Rozwój zawodowy nauczyciela - permanentne doskonalenie zawodowe, szczególnie superwizja, zajęcia otwarte, wizyty studyjne, konferencje, konsultacje,
3. Stosowanie przepisów prawa, w tym szkolnego.
4. Ewaluacja.
5. Dbanie o zdrowie psychiczne nauczycieli.

Wsparcie dla nauczyciela

Wsparcie merytoryczne dla nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce, na wniosek dyrektora szkoły, zapewniają poradnie p-p oraz placówki doskonalenia nauczycieli.

- Specjaliści w szkole
- Szkoły specjalne
- Szkoły integracyjne
- Ośrodek Rozwoju Edukacji
- Biblioteka pedagogiczna
- Specjalistyczne Centra Wspierania Edukacji Włączającej
- Środowiskowe Centra Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży
- Doradcy ds. dostępności uczenia się - nowy projekt wsparcia dla nauczycieli (rozpoczął się nabór na DDU)

Wspomaganie dyrektora szkoły

- Tworzenie warunków do współpracy nauczycieli i superwizji.
- Tworzenia komfortowych warunków do pracy nauczyciela: materialnych (wysoki poziom dokumentacji służącej wspieraniu uczniów - IPET) i niematerialnych (np. atmosfera pracy, zamiany problemów na zadania).
- Promowanie nauczycieli korzystających z różnych źródeł wsparcia, nagradzanie za współpracę.
- Promowanie specjalistów i wagi ich wskazówek.
- Monitorowanie realizowania przez nauczycieli wskazówek specjalistów.
- **Umożliwienie doskonalenia zawodowego nauczycielom i specjalistom na najwyższym poziomie.**
- Dbanie o zdrowie psychiczne nauczycieli.

Zadania

Ważne i pilne

Ważne i nie pilne

Nieważne i pilne

Nieważne i niepilne

Podział zadań i współpraca.

Prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów.

Diagnoza sytuacji wychowawczej szkoły.

Prowadzenie zajęć z dziećmi i rodzicami

Pomoc
nauczycielowi
w rozpoznaniu
potrzeb i możliwości
uczniów.

Udzielenie
nauczycielowi
wskazówek
do pracy.

Pedagog
specjalny

Cel:
wsparcie dla
wychowawcy,
nauczyciela.

Zaplanowanie działań
na rzecz nauczyciela
(szkolenia, warsztaty,
porady, konsultacje)
oraz na rzecz dziecka
i rodziny (formy
pomocy p-p)

Pedagog

Psycholog

Doskonalenie zawodowe (każda forma jest ważna)

- **Studiowanie literatury**
- **Superwizja (studium przypadku)**
- **Konferencje**
- **Obserwacje zajęć**
- **Wizyty studyjne**
- Szkolenia
- Warsztaty
- Webinaria
- Konsultacje
- Seminaria
- Studia podyplomowe
- Kursy

Obszary wymagające doskonalenia

1. Praca w grupie różnorodnej.
2. Ocenianie.
3. Metody służące rozpoznawaniu potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów, a także uzdolnień, zainteresowań i barier utrudniających dziecku funkcjonownie).
4. Metody ewaluacji pracy nauczyciela.
5. Metody zarządzania oddziałem szkolnym.
6. Metody pracy z uczniami, np. tutoring rówieśniczy i dorostłymi, np. coaching.
7. **Projektowanie uniwersalne** (poszerzanie repertuaru możliwości).
8.

Problem nauczyciela

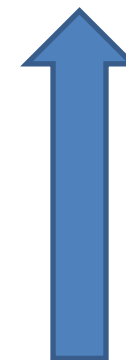
Nauczyciel „wspierający” zgłasza problem. Jest mu bardzo ciężko pracować. Ma dwóch uczniów niepełnosprawnych. Jeden uczeń jest z niepełnosprawnością sprzężoną i wymaga bardzo dużego zakresu pomocy. Informuje, że jeśli z powodu trudnego zachowania tego ucznia w czasie zajęć musi z nim wyjść z sali, to drugi uczeń pozostaje bez opieki.

Czuje się bezradny. Często dzwoni do mamy, żeby zabrała dziecko do domu. Informuje ją, że musi złożyć wniosek o zmianę orzeczenia, żeby dziecko mogło mieć zajęcia indywidualne. Jego zdaniem bez nowego orzeczenia nic nie da się zrobić. Dzwonił do różnych poradni i potwierdzili jego przypuszczenia.

Ponadto nauczyciel boryka się z trudnym, obscenicznym zachowaniem dziecka.

?

Wsparcie dla nauczyciela

1. Jak pomóc nauczycielowi od zaraz?
2. Jakie rozwiązania wprowadzić?
3. Jak podnieść jego wiarę w swoje możliwości?
4. Jaka jest kondycja psychiczne tego nauczyciela?
5. Co zmienić we współpracy z rodzicami?
6. Jakie doskonalenie zawodowe zaproponować nauczycielowi?
7. Czy nauczyciel wie jakie ma możliwości działania, wynikające z przepisów prawa?
8. Z czyjej pomocy skorzystać? Kto może pomóc rozwiązać problem?

§ 6 ust. 1 pkt 8) rozporządzenia w sprawie organizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa:
w zależności od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia
wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego
lub **wynikających z wielospecjalistycznych ocen**, o których
mowa w ust. 4 lub 9 - **wybrane zajęcia wychowania
przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne, które są
realizowane indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej
do 5 uczniów.**

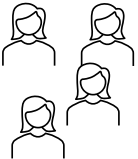
Stała ewaluacja – jest uzależniona od celu, który nauczyciel chce osiągnąć

Bieżąca, okresowe, końcowa i odroczone

- z zastosowaniem triangulacji

- Wywiad, fokus
- Obserwacja
- Test wiedzy
- Analiza wytworów
- ❖ Ewaluacja pracy nauczyciela, np. sposób komunikacji z uczniami
- ❖ Ewaluacja zajęć prowadzonych przez nauczyciela

Proces rozwoju - Małgorzata Taraszkiewicz

- **Nieświadoma niekompetencja (nie wie, że nie wie)**
- Świadoma niekompetencja (wie, że nie wie)
- Nieświadoma kompetencja (nie wie, że wie)
- Świadoma kompetencja (wie, że wie)

Myśleć, to nie to samo, co wiedzieć.

Można dużo wiedzieć i nieumiejętnie z wiedzy korzystać, a przy tym myśleć rzadko, lub wcale. Myślenie bowiem żyje nie dzięki wiedzy i pewności, lecz dzięki niewiedzy i niepewności. Mówiąc ściśle - rodzi się ono dzięki tej niewiedzy i tej niepewności, którą uświadamiamy sobie **zadając takie czy inne pytanie.**

Gdy nie odczuwamy prawdziwej niepewności, gdy z poczuciem oczywistości wiemy, że wiemy i wiedzę tę stosujemy w działaniu okazując jej bezwzględne posłuszeństwo, wtedy milkną pytania, a myślenie ustaje. Pojawia się znowu wraz z takim pytaniem, które narusza nasze poczucie oczywistości, odbiera pewność i czyni problematyczną dotychczasową wiedzę. Tę, która chroniła nas przed pytaniami i przed myśleniem właśnie.

Rozwój zawodowy nauczyciela – **myślenie wieloaspektowe, uwzględnianie wszelkich czynników wpływających na edukację dziecka.**

- Rozwój zawodowy nauczyciela to uporządkowany, systematyczny **proces zmian** w obszarach jego postaw osobistych, koncepcji wychowawczo-dydaktycznych, wiedzy, umiejętności i praktycznego funkcjonowania, **zmierzający do optymalizacji jego efektywności zawodowej i osobistej satysfakcji z pracy.**
- Rozwój zawodowy nauczyciela jest integralnym składnikiem jego rozwoju osobistego. Dzieje się tak, ponieważ nauczyciel „pracuje sobą”, angażuje w pracę z uczniami, rodzicami, innymi nauczycielami osobiste cechy, dyspozycje i umiejętności.

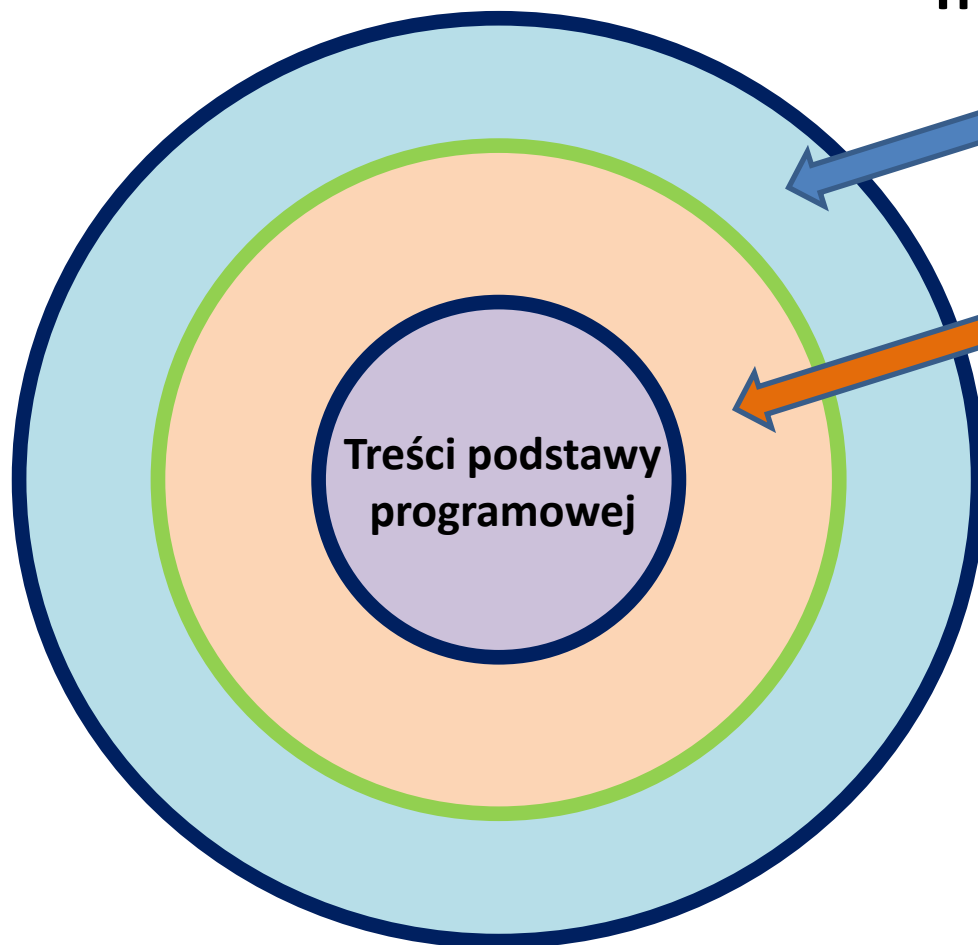
Szkolenie dla ekspertów. **Marek Grondas** „Rozwój zawodowy nauczyciela”

Nauczyciel – to wolny zawód

1. Poznanie siebie
2. Poznanie uczniów
3. Poznanie przedmiotu

Treści podręcznika i ćwiczeń

Treści programu
nauczania

**Dziękuję za uwagę
i zapraszam do CRE-WODN w Łodzi**

Barbara Łaska

**Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w Łodzi
Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi
ul. Wielkopolska 70/72, 91-029 Łódź**

**Tel. 451 538 774, organizacja.wodn@cre-lodz.edu.pl
www.cre-lodz.edu.pl**